

מזכירות הממשלה

החלטה מס. תק/1229 של ועדת שרים לענייני חקיקה מיום 20.10.2002 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 28.11.2002 ומספרה הוא 2799(תק/1229).

נוהל הגנה משפטית והשתתפות בהוצאות משפטיות לנושאי משרה ולעובדי המדינה 2799(תק/1229).

מ ח ל י ט י ס :

"1. תחולה והגדרות:

(א) החלטה זו תחול על "נושא משרה" ועל "עובד המדינה", למעט כל מי שחל עליו הסדר אחר להגנה משפטית או להשתתפות בהוצאות משפטיות.

(ב) בהחלטה זו -

(1) נושא משרה - שר, סגן שר וכן שופט.

(2) עובד המדינה - עובד מדינה, בין שהוא מועסק על פי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ובין שהוא גויס לשירות המדינה מכוח חוק שירות העבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967, וכן מתנדב כהגדרתו בסעיף 287(2) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 וסעיף 287(1) לחוק זה, אם פעל על-פי הנחיה מאת משרד ממשלתי.

(3) הליך פלילי - חקירה פלילית; העמדה לדין פלילי בפני בית משפט; הליכי מעצר ושחרור בערובה לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996; התייצבות בפני שופט חוקר, כמשמעותו בחוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958; הליכי שימוע שקדמו לכל אחד מהליכים אלו, והליכי ערעור שלאחריהם.

2. מימון הוצאות משפטיות על-ידי הממשלה:

הממשלה תישא בהוצאות משפטיות של נושא משרה ועובד המדינה הזכאים לכך בהתאם להחלטה זו, באחת משתי דרכים:

(1) העמדת שירותים משפטיים מטעם הממשלה, באמצעות קרן פנימית צוברת (להלן: הגנה משפטית).

(2) החזר הוצאות משפטיות.

מזכירות הממשלה

3. הועדה לענין הגנה משפטית והשתתפות בהוצאות משפטיות

(א) תוקם ועדה במשרד המשפטים לענין הגנה משפטית והשתתפות בהוצאות משפטיות לנושאי משרה ולעובדי מדינה (להלן: הועדה) בראשות מנכ"ל משרד המשפטים, ובהשתתפות החשב הכללי, נציב שירות המדינה, מנכ"ל חברת ענבל או נציגיהם שהם משנים או סגנים להם, ונציג ציבור שימנה מנכ"ל משרד המשפטים מתוך רשימה שתקבע על-ידי מנכ"ל משרד המשפטים, בהתייעצות עם החשב הכללי.

(ב) הועדה תוכל להקים ועדות משנה מקרב חבריה לעניינים שתקבע.

(ג) החלטות הועדה, לרבות החלטות ועדות המשנה, יהיו מנומקות.

4. זכאות להגנה משפטית ולהשתתפות בהוצאות משפטיות

נושא המשרה או עובד המדינה יהיה זכאי להגנה משפטית או להשתתפות בהוצאות משפטיות, כמפורט בהחלטה זו, בגין הליך משפטי שיסודו במעשה או במחדל שעשה או שחדל בעת מילוי תפקידו, תוך כדי מילוי תפקידו, לשם מילוי תפקידו, ובשל התנהגות שהיתה בתחום סמכותו כדין או שנהג בה בתום לב בהיותו סבור כי הוא נוהג בתחום סמכותו. לענין החלטה זו "הליך משפטי" הוא כל אחד מאלו:

(א) הליך פלילי.

(ב) התייצבות בפני ועדת חקירה, על פי סעיף 15 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, למתן עדות או לחקירה או להבאת ראיות; ואולם רשאית הועדה לאשר השתתפות בהוצאות משפטיות גם למי שהתייצב כאמור לפי הזמנת הועדה שלא מכוח סעיף 15 הנ"ל.

(ג) הליכים משמעתיים לפי דין, לרבות הליכים אחרים הכרוכים בהליכים אלו (להלן: הליך משמעותי).

(ד) התגוננות מפני הליך מנהלי או הליך אזרחי בבית משפט, ובלבד שהמדינה אינה מיוצגת באותו ענין, או שבנסיבות הענין עובד המדינה או נושא המשרה נזקק לייצוג משפטי נפרד.

מזכירות הממשלה

5. סיגים לזכאות:

(א) הממשלה לא תישא במימון הגנה משפטית ולא תשתתף בהוצאות משפטיות, בגין הליך פלילי או משמעתי בו הורשע נושא המשרה או עובד המדינה בפסק דין סופי, למעט בעבירת רשלנות או בעבירת אחריות קפידה.

(ב) נושא המשרה או עובד המדינה לא יהא זכאי להגנה משפטית או להשתתפות בהוצאות משפטיות בגין הליך פלילי לפי תקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות תעבורה); ואולם מקום שנושא המשרה או עובד המדינה זוכה בדינו, תהיה הועדה רשאית לאשר השתתפות בהוצאות משפטיות, ובלבד שמצאה כי המעשה בגינו הואשם בוצע במסגרת תפקידו, וכי מוצדק בנסיבות הענין שהמדינה תישא במימון ההליך הפלילי.

(ג) נושא משרה או עובד המדינה יהיה זכאי להגנה משפטית או להשתתפות בהוצאות משפטיות בשל התגוננות בפני תובענה אזרחית בבית משפט בגין הוצאת לשון הרע, רק אם קבעה הועדה כי הדברים בגינם הוגשה התביעה, הן מבחינת תוכנם וצורת האמירה והן מבחינה מהותית, נאמרו בתחום סמכותו כדין או כהיותו סבור בתום לב כי הוא נוהג בתחום סמכותו, ומתוך התחשבות בכך שעל נושא המשרה או עובד המדינה להיזהר ולהקפיד בדבריו ובתגובותיו בפומבי, ולהמנע מכל התבטאות שיש בה משום הוצאת דיבה.

6. הקמת קרן פנימית להגנה משפטית לעובדי המדינה:

(א) תוקם קרן פנימית להגנה משפטית לעובדי המדינה בהנהלת ענבל חברה לביטוח בע"מ (להלן: הקרן). משרדי הממשלה השונים יעבירו לקרן, כל שנה, סכום כפי שיקבע החשב הכללי, בהתאם להיקף השימוש בשירותי הקרן של עובדי כל משרד.

(ב) הקרן תספק, על השבונה, הגנה משפטית לעובד המדינה הזכאי לכך לפי סעיף 7(א) ו-7(ב) להלן, וכן תישא הקרן בתשלום ההשתתפות בהוצאות משפטיות לעובד המדינה הזכאי לכך לפי סעיף 7(ג) להלן.

(ג) הקרן תפעל בהתאם לכתב כיסוי ולנהלים, אשר ינוסחו בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.

מזכירות הממשלה

(ד) בנהלים יקבע, באישור החשב הכללי ובהתאם להחלטה זו, תעריף של סכומים מרביים להגנה משפטית ולהשתתפות בהוצאות משפטיות. הקרן רשאית, באישור החשב הכללי, לשנות או לעדכן תעריף זה.

(ה) סירבה הקרן לספק הגנה משפטית לעובד מדינה, או ליתן לו שיפוי כמובנו בסעיף 7(ד) להלן, רשאי הוא להשיג על החלטת הקרן בפני הועדה.

(ו) הקרן תוכל לחזור אל עובד המדינה, בשם הממשלה, בתביעת השבה כאמור בסעיף 10 להחלטה זו.

7. הגנה משפטית והשתתפות בהוצאות משפטיות לעובד המדינה:

(א) הממשלה, באמצעות הקרן, תעמיד לעובד המדינה עורך דין לשם מתן הגנה משפטית בגין הליך פלילי, הליך משמעי ובגין התייצבות בפני ועדת חקירה, על פי סעיף 15 לחוק ועדות חקירה שיסודם במעשה או במחדל שעשה או שחדל בעת מילוי תפקידו, תוך כדי מילוי תפקידו ולשם מילוי תפקידו.

במקרים בהם מדובר בחשד לעבירות חמורות, הכרוכות בקלון ובפגיעה באמון הציבור ברשויות השלטון, תינתן הגנה משפטית רק לאחר אישור הועדה. הועדה תחליט בענין לאחר שתשקול את מכלול נסיבות הענין, ותוך התחשבות באפשרות הפגיעה באמון הציבור כתוצאה ממתן הגנה משפטית על-ידי המדינה.

(ב) בהליך אזרחי או בהליך מינהלי תעמיד הקרן הגנה משפטית לעובד המדינה, מקום שהועדה קבעה כי הוא זכאי לכך בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים 4 ו-5.

(ג) במקרה בו הורשע עובד המדינה, למעט בעבירת רשלנות או עבירת אחריות קפידה, תינתן הגנה משפטית לשלב הערעור רק לאחר אישור הועדה. הועדה תחליט בענין לאחר שתשקול את מכלול נסיבות הענין, ותוך התחשבות באפשרות הפגיעה באמון הציבור.

מזכירות הממשלה

(ד) בחר עובד המדינה, הזכאי להגנה משפטית בהתאם להחלטה זו, שלא להיעזר בשירותיו של עורך דין מטעם הקרן, תשפה אותו הממשלה, באמצעות הקרן, בשכר טרחת עורך דין שלא יעלה על הסכומים הקבועים בתעריף שלפי סעיף 6(ד) להחלטה זו. יובהר, כי נמסגרת זו זכאי עובד המדינה לקבלת מקדמות גם טרם נקבעה זכאותו הסופית בהתאם לסעיפים 4 ו-5 לעיל.

תשלום החשתתפות בהוצאות משפטיות של עובד המדינה לפי סעיף זה יכוסה על-ידי הקרן.

8. השתתפות בהוצאות משפטיות והגנה משפטית לנושא משרה

(א) נושא משרה רשאי לפנות לוועדה, בכל עת וגם טרם סיום ההליך המשפטי, בבקשה להגנה משפטית או לקבלת מקדמות לשם מימון הוצאות משפטיות, בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים 4 ו-5.

(ב) במקרה בו הורשע נושא המשרה, למעט בעבירת רשלנות או עבירת אחריות קפידה, תחליט הוועדה בבקשה להשתתפות בהוצאות משפטיות לשלב הערעור לאחר שתשקול את מכלול נסיבות הענין, ותוך התחשבות באפשרות הפגיעה באמון הציבור כתוצאה ממימון ההליך המשפטי על-ידי המדינה.

(ג) נושא משרה רשאי לפנות לוועדה בסיום ההליך המשפטי בבקשה לקבוע כי הוא זכאי להשתתפות בהוצאות משפטיות בהתאם לסעיפים 4 ו-5 להחלטה זו.

(ד) קיבל נושא משרה הגנה משפטית או מקדמות על חשבון השתתפות בהגנה משפטית, תדון הוועדה בנושא בסיום ההליך ותקבע האם הוא זכאי למימון הוצאות משפטיות בהתאם לסעיפים 4 ו-5 להחלטה זו.

(ה) הוועדה תחליט בכל בקשה לפי סעיף זה לאחר שתקבל את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, ואם מדובר בשופט, לאחר שתקבל גם התייחסותו של מנהל בתי המשפט.

(ו) תשלום עבור השתתפות בהוצאות משפטיות של נושא משרה, יכוסה מתקציב המשרד בו כיהן בזמן בו ארעו האירועים נשוא הבקשה.

(ז) ניתנה לנושא משרה הגנה משפטית על-ידי הקרן, תשופה הקרן על-ידי המשרד הממשלתי בו כיהן נושא המשרה בזמן בו ארעו האירועים נשוא הבקשה.

מזכירות הממשלה

9. הוראות לענין השתתפות בהוצאות משפטיות:

(א) סכום ההשתתפות בהוצאות המשפטיות לא יעלה על הסכומים הקבועים בתעריף שלפי סעיף 6(ד) לחלטה זו; ואולם הועדה רשאית לאשר סכום הגבוה עד ל-50% מהסכומים הקבועים כאמור, אם מצאה כי הסכום שהוצא היה נחוץ וסביר, בהתחשב בהתפתחויות בענין ובתוצאות ההליך.

(ב) הועדה רשאית, במקרים חריגים בהם מורכבות ההליך או נסיבות מיוחדות אחרות מצדיקות זאת, לאשר סכום השתתפות הגבוה מהאמור בס"ק (א), ובלבד שהיקף ופרטי שכר הטרחה אושרו מראש על-ידי הועדה כסבירים בנסיבות הענין.

(ג) בקביעת שיעור וסכום ההשתתפות בהוצאות משפטיות בסיום ההליך, יש להתחשב במכלול נסיבות הענין, ובין היתר, בהתנהגותו ובמידת אשמו של המבקש בקיום ההליכים, כפי שהם עולים מנימוקי פסק הדין, או מכל החלטה אחרת שניתנה בענין, על-ידי בית משפט או על-ידי רשות מוסמכת אחרת, כגון ועדת משמעת או היועץ המשפטי לממשלה.

10. הוראות לגבי השבת סכומים לקרן או לממשלה:

(א) נושא המשרה או עובד המדינה ישיב את מלוא שווי ההגנה המשפטית או שווי ההשתתפות בהוצאות משפטיות שהועברו לו, אם יתברר בסיום ההליך כי אינו זכאי למימון הוצאות משפטיות לפי סעיפים 4 ו-5 לעיל.

(ב) נושא המשרה או עובד המדינה ישיב כל סכום עודף שהועבר לו כהשתתפות בהוצאות משפטיות מעבר לסכום הזכאות הסופי שנקבע על-ידי הועדה בהתאם להוראות סעיף 9.

(ג) נושא המשרה או עובד המדינה, אשר קיבל הגנה משפטית, ישפה את הממשלה בהוצאות הגנתו בשיעור שתקבע הועדה, אם מצאה הועדה שיש מקום בכך בהתאם להוראת סעיף 9(ג) בשינויים המחוייבים.

(ד) נושא משרה או עובד המדינה המבקש לקבל הגנה משפטית או מקדמה על חשבון השתתפות בהוצאות משפטיות, יחתום על כתב התחייבות ושיפוי לממשלה ולקרן בהתאם לסעיף זה.

מזכירות הממשלה

11. ביטול החלטות ממשלה קודמות:

החלטות הממשלה מס' 756 מיום 14.7.1974; מס'
869 מיום 11.8.74; מס' 311 מיום 9.1.1977; מס'
564 מיום 16.4.1978; מס' 146 מיום 2.11.1980;
מס' 437 מיום 15.2.1981; מס' 507 מיום
15.3.1981; מס' 580 מיום 2.5.1982; מס' 1026
מיום 17.10.1982; מס' 4948 מיום 19.2.1995
בטלות.

12. מועד תחילה:

החלטה זו תכנס לתוקף לאחר שינוסחו כתב כיסוי
ונהלים בהתאם לסעיף 6(ג)."